

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 177/2025-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej MST PARTNERS, s. r. o., Laurinská 3, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-14C/120/2010 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 20 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 177/2025-22 z 26. marca 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrení účastníkov konania vyplýva nasledovný skutkový stav:

4. Sťažovateľka sa žalobou podanou 24. augusta 2010 pôvodne na Okresnom súde Bratislava II domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Okresný súd vykonal celkom 13 pojednávaní, pričom 3 pojednávania boli odročené z dôvodu neprítomnosti

žalovaného a jeho právneho zástupcu. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 14C/120/2010 z 13. marca 2017 bolo výrokmi I a III rozhodnuté o vyporiadaní hnutel'ných vecí a výrokom II rozhodnuté o vyporiadaní nehnuteľných vecí tak, že nehnuteľnosti bližšie špecifikované v samotnom výroku boli prikázané do výlučného vlastníctva s'ťažovateľky v podiele 1/1 a žalovaný bol výrokom IV zaviazaný zaplatiť s'ťažovateľke 290 762,55 eur. Výrokom V rozsudku okresného súdu z 13. marca 2017 bolo rozhodnuté, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania, a výrokom VI citovaného rozhodnutia sa štátu priznala plná náhrada trov konania.

5. Proti rozsudku okresného súdu (časti V výroku o trovách konania) podala s'ťažovateľka 29. mája 2017 odvolanie. Proti rozsudku v celom rozsahu podal 30. mája 2017 odvolanie aj žalovaný. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 6Co/335/2017 z 15. januára 2020 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uznesenie krajského súdu bolo s'ťažovateľke doručené 24. februára 2020.

6. Dňa 5. februára 2020 podala s'ťažovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa žalovanému uložila povinnosť nenakladať s majetkom patriacim do BSM. Po odstránení väd návrhu okresný súd návrh s'ťažovateľky uznesením zo 16. apríla 2020 čiastočne zamietol a čiastočne odmietol.

7. S'ťažovateľka 22. apríla 2020 podala ústavnú s'ťažnosť, v ktorej navrhla uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, čo odôvodnila v podstate tým, že krajský súd v rozpore so zákonnou právnou úpravou preskúmal rozsudok okresného súdu nad rámec odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným v jeho odvolaní. Ústavný súd túto ústavnú s'ťažnosť uznesením sp. zn. IV. ÚS 337/2020 z 15. júla 2020 odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

8. Po vrátení veci vykonal okresný súd 5 pojednávaní a ďalšie tri termíny pojednávaní boli zrušené z dôvodu pandemických opatrení. Na pojednávaní 6. decembra 2021 rozhodol okresný súd vykonať opäť znalecké dokazovanie na zistenie všeobecnej hodnoty nehnuteľností patriacich do BSM. Ďalšie pojednávanie nariadil na 7. február 2022, ktoré však bolo na základe návrhu strán sporu odročené na čas vykonania znaleckého dokazovania. Pojednávanie vykonané 16. decembra 2022 bolo odročené z dôvodu, že sa strany sporu pokúsia mimosúdne dohodnúť. Na pojednávaní 6. februára 2023 okresný súd ukončil dokazovanie s tým, že strany sporu zašlú záverečné reči do 8. marca 2023, kedy bol nariadený termín pojednávania. Toto pojednávanie bolo zrušené z dôvodu úmrtia žalovaného (zomrel 7. februára 2023). Súdom poverený notár uznesením zo 14. augusta 2023 rozhodol o prerušení konania o dedičstve po žalovanom na čas do právoplatného skončenia napadnutého konania vedeného pred mestským súdom.

9. Uznesením z 18. januára 2024 mestský súd rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní s dedičmi (piatimi) po žalovanom. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4. júna 2024. Dňa 1. októbra 2024 došlo k zmene zákonného sudcu.

10. S'ťažovateľka v ústavnej s'ťažnosti namieta zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní. V jej veci nejde o vec právne zložitú. Pripúšťa určitú skutkovú zložitosť veci s potrebou vykonania znaleckého dokazovania. S'ťažovateľka si nie je vedomá skutočnosti, že by jej správanie mohlo čiastočne prispieť k vzniku zbytočných priet'ahov. V konaní bola aktívna, podala aj s'ťažnosti na priet'ahy a podnet verejnému ochrancovi práv. Zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní idú na ťarchu mestského (okresného) súdu, ktorý vo veci právoplatne nerozhodol, pričom od podania

žaloby uplynulo viac ako 14 rokov. Od vydania uznesenia o pokračovaní v konaní nedošlo k nariadeniu žiadneho termínu pojednávania.

11. Podľa sťažovateľky neprimeraná dĺžka napadnutého konania má za následok zhoršenie jej postavenia ako žalobkyne, a to s ohľadom na preukázanie, čo všetko patrilo do BSM, čo v konečnom dôsledku má vplyv na celkové vyporiadanie masy BSM v jej neprospech. Stav právnej neistoty pretrvávajúci od roku 2010 jej spôsobuje stav beznádeje a nespravodlivosti.

II.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

12. V podaní doručenom ústavnému súdu 10. apríla 2025 predsedníčka mestského súdu popísala priebeh napadnutého konania. Tiež uviedla, že podaním doručeným mestskému súdu 13. marca 2025 právny zástupca sťažovateľky zobral žalobu späť, pretože došlo k uzavretiu dohody o vyporiadaní BSM. Predmetná dohoda netvorila prílohu podania. Súhlas žalovaných so späťvzatím žaloby bol mestskému súdu doručený 20. marca 2025. Uznesením z 21. marca 2025 mestský súd konanie zastavil a žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal. Podľa mestského súdu môže samotné podanie ústavnej sťažnosti vyznieť dosť zavádzajúco. Medzi stranami sporu prebiehalo mimosúdne rokovanie a došlo k uzavretiu dohody o vyporiadaní BSM, nie je však zrejmé, kedy. Skutočnosti, ktoré prispeli k predĺženiu napadnutého konania, sa vyskytli na oboch stranách. Určitú pomalosť v konaní vyvolali aj opatrenia súvisiace s pandémiou a úmrtím žalovaného. Po vrátení veci z krajského súdu postupoval mestský súd v primeraných a objektívnych lehotách. Vzhľadom na uvedené a v konfrontácii so skutočnosťou, že podstatné skutočnosti týkajúce sa napadnutého konania neboli sťažovateľkou prezentované v ústavnej sťažnosti v úplnosti, považuje predsedníčka mestského súdu túto ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú.

13. V rámci repliky sťažovateľka v podaní doručenom ústavnému súdu 27. mája 2025 uviedla, že ústavnú sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu (bod 7 tohto nálezu) podala z dôvodu, aby zabránila tomu, aby sa konanie vrátilo opäť pred súd prvej inštancie. Je toho názoru, že toto správanie nemožno vyhodnotiť na jej ťarchu. K uzavretiu dohody o vyporiadaní z 8. novembra 2023 (ďalej len „dohoda“) medzi ňou a právnymi nástupcami žalovaného pristúpila z dôvodu, že nechcela byť v spore so svojou najbližšou rodinou (jej vnukmi a vnučkami) a nechcela, aby žiadna zo strán sporu bola zaviazaná na úhradu trov konania. Navyše, v priebehu súdneho konania sa nepodarilo zistiť, kde pôvodný žalovaný presunul podstatnú časť svojho majetku patriaceho do BSM. Dňa 8. apríla 2024 bol podaný návrh na vklad Okresnému úradu Bratislava, katastrálnemu odboru (ďalej len „okresný úrad“). Okresný úrad rozhodnutím č. V-8041/2024 z 3. júna 2024 zamietol návrh na vklad, a to najmä z dôvodu, že dohoda predstavuje neplatný právny úkon z dôvodu, že predmetom je nemožné plnenie. Odôvodnil to existenciou prekážky, že v čase podpisu dohody prebiehalo na mestskom súde napadnuté konanie o vyporiadanie BSM, ktoré nie je právoplatne skončené, a súčasne prebieha konanie o dedičstve po poručiťovi (žalovanom), ktoré je prerušené. Sťažovateľka rozhodnutie okresného súdu napadla odvolaním, o ktorom Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) rozhodol 13. septembra 2024 tak, že napadnuté rozhodnutie okresného úradu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Následne okresný úrad rozhodnutím z 11. októbra 2024 prerušil katastrálne konanie a účastníkov vyzval na doplnenie podkladov k návrhu na vklad (z 8. apríla 2024). Po doplnení

podkladov okresný úrad 29. októbra 2024 povolil vklad vlastníckeho práva v prospech sťažovateľky. Sťažovateľka ďalej uviedla, že „Povolenie vkladu vlastníckeho práva v prospech sťažovateľky s ohľadom na existujúcu judikatúru a prvotný postoj príslušného okresného úradu bolo neisté a sťažovateľka pre prípad, že by nedošlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti by zrejme musela súdny spor ukončiť zmierom.“.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokovanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

16. Predmetom napadnutého konania je žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Ide o vec, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke nie je zložitým konaním. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie možno hodnotiť ako značne komplikované, a to z dôvodu rozsahu majetku patriaceho do BSM. V priebehu napadnutého konania boli ustanovení piati súdni znalci z rôznych odvetví a bolo vypracovaných celkovo deväť znaleckých posudkov. Žalovaný bol spoločníkom v spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá 6. júla 2012 vstúpila do likvidácie a k jej zrušeniu došlo 7. februára 2014 (vymazaná z obchodného registra bola 31. marca 2015).

17. Ústavný súd pripomína, že jedným z kritérií posudzovania ústavnej neakceptovateľnosti prieťahov v konaní je aj význam veci pre sťažovateľa. Pre vyhodnotenie tohto kritéria nemožno opomenúť skutočnosť, že sťažovateľka svoju žalobu, konanie o ktorej z pohľadu prieťahov podrobuje kritike, vzala 13. marca 2025 (necelý mesiac po podaní tejto ústavnej sťažnosti) v celom rozsahu späť, čo nepodporuje záver o naliehavosti, a tým aj intenzite významu danej veci pre sťažovateľku, ktorá by podporila dôvodnosť jej návrhu na začatie konania na ústavnom súde. Dôvodom späťvzatia žaloby bola skutočnosť, že medzi sťažovateľkou a žalovanými došlo

k uzavretiu dohody (z 8. novembra 2023, predmetom vyporiadania boli nehnuteľnosti, hnutel'ne veci a záväzky, pozn.). Na základe tejto dohody okresný úrad rozhodnutím z 29. októbra 2024 povolil v prospech s'ťažovateľky vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom sporu v napadnutom konaní. To znamená, že v čase podania tejto ústavnej s'ťažnosti o predmete napadnutého konania už medzi stranami došlo k zmieru. Tieto skutočnosti výrazne znižujú význam veci pre s'ťažovateľku, keďže štyri mesiace pred podaním tejto ústavnej s'ťažnosti bola jej právna neistota v podstate odstránená. V tomto smere ústavný súd poukazuje aj na právny názor úradu, ktorý v rozhodnutí (z 13. septembra 2024) uviedol, že „*ak sa Účastníci dohodli na uzatvorení Dohody, podali návrh na vklad, tak rozhodnutím o povolení vkladu, resp. už samotným uzatvorením Dohody odpadol predmet konania na súde a konanie o vyporiadanie BSM... by malo byť následne zastavené*“.

18. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prierahov v napadnutom konaní, bolo správanie s'ťažovateľky v tomto súdnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľka tiež prispela k celkovej dĺžke napadnutého konania, a to žiadosťami o odročenie pojednávania z dôvodu návrhu na vykonanie dôkazu, ako aj pokusov strán sporu mimosúdne sa dohodnúť (celkove v štyroch prípadoch). K zmieru medzi sporovými stranami napokon došlo, o čom s'ťažovateľka mestský súd ani neinformovala.

19. Ústavný súd napokon hodnotil aj samotný postup mestského súdu. Poukazuje predovšetkým na to, že celkové trvanie napadnutého konania je už samo osebe neprimerané. Pôvodne okresný súd vo veci rozhodol prvým rozsudkom po šiestich rokoch. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva, že v počiatočnom štádiu konania konal okresný súd plynulo. V jeho postupe bolo zaznamenané iba jedno obdobie dlhšej nečinnosti (v priebehu roka 2016), výrazný vplyv na dĺžku napadnutého konania mala skutková zložitosť veci a rozsiahle dokazovanie. Po podaní odvolaní bol spis viac ako 2 roky na krajskom súde. Po vrátení veci súd prvej inštancie rozhodoval o návrhu s'ťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia a vykonal viacero pojednávaní. Po zmene zákonného sudcu v októbri 2024 zostal mestský súd nečinný až do marca 2025, keď došlo k späťvzatiu žaloby.

20. Ústavný súd konštatuje, že podstatné skutočnosti týkajúce sa napadnutého konania neboli s'ťažovateľkou v ústavnej s'ťažnosti prezentované v úplnosti. S'ťažovateľka v ústavnej s'ťažnosti okrem iného vôbec neuviedla, že pred podaním ústavnej s'ťažnosti došlo medzi stranami sporu k zmieru a uzavretiu dohody. Rovnako neoznámila skutočnosti o súvisiacom katastrálnom konaní. K podaniu ústavnej s'ťažnosti pristúpila s'ťažovateľka po uzavretí dohody (po viac ako roku, pozn.), právoplatnom ukončení súvisiaceho katastrálneho konania (29. októbra 2024) a tesne pred späťvzatím samotnej žaloby, čo vzhľadom na argumentáciu o stave pretrvávajúcej právnej neistote vyznieva zavádzajúco.

21. Ústavný súd v tomto smere dodáva, že ESLP na poskytnutie neúplných alebo nepravdivých informácií, ktoré sa týkajú samotného jadra prípadu, nazerá tak, že môže byť posúdené ako zneužitie práva na podanie s'ťažnosti. V prípade zistenia takéhoto zneužitia s'ťažnosti ESLP s'ťažnosť vyhlási za neprijateľnú s poukazom na čl. 35 ods. 3 písm. a) dohovoru (podobne III. ÚS 690/2024), keďže takéto chovanie s'ťažovateľa je aj v rozpore s účelom práva individuálnej s'ťažnosti (I. ÚS 66/2024).

22. Z hľadiska komplexného posúdenia napadnutého konania a v konfrontácii so všetkými okolnosťami, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktorým je odstránenie právnej neistoty, a nie dosiahnutie finančného zadosťučinenia, ústavný súd v danom prípade nezistil prítomnosť takých skutočností, ktoré by umožňovali vysloviť záver o namietanom porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru mestským súdom v napadnutom konaní (ktorý mesiac po podaní ústavnej sťažnosti už aj rozhodol o zastavení konania), a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu